

GJØVIK KOMMUNE

**DELEGERINGSREGLEMENT FOR
VALGPERIODEN 2011 til 2015**

**MED
REVIDERT BESKRIVELSE AV
ANSVARSRÅDE FOR DE SENTRALE
POLITISKE UTVALG**

**Vedtatt første gang: Kommunestyresak 07/0055, vedtatt
14.06.2007. Revidert utgave: 20.09.2011**

DELEGERINGSREGLEMENT FOR GJØVIK KOMMUNE

Veiledning til bruk av delegasjonsreglementet
Intern delegasjon

Vedtatt av Gjøvik kommunestyre den *. Vedtatt første gang 14. juni 2007 (K.sak 07/55)
Oppdatert: 20. september 2011 Ansvarlig: Forvaltningsrådgiver Lene Bergum Pettersson

INNHold:

	<u>Side</u>
1. Organisatorisk oppbygging i Gjøvik kommune.....	2
2. Delegasjon.....	5
3. De pliktige organers beslutningsmyndighet.....	7
4. Andre politiske organers sammensetning, arbeidsoppgaver og myndighet	15
5. Prinsipper for delegering i Gjøvik kommune.....	24
<u>Vedlegg</u>	
1. Linker til aktuelle lover,	
2. Veiledning for utredningssaker for de faste utvalg	

1. ORGANISATORISK OPPBYGGING I GJØVIK KOMMUNE

I Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 25.09.1992 nr. 107, finnes to nivå av beslutningstakere. Det er det politiske nivå og det administrative nivå.

Det politiske nivå

Pliktige politiske organer:

Kommuneloven har følgende pliktige politiske organ:

- **Kommunestyret**, jf. § 6
I Gjøvik består dette av 45 medlemmer
- **Formannskapet**, jf. § 8
I Gjøvik består dette av 11 medlemmer
- **Ordfører**, jf. § 9
- **Personalpolitisk utvalg**, jf. § 25 (administrasjonsutvalg)
I Gjøvik består dette av 7 medlemmer, hvorav to er representanter for de ansatte
- **Kontrollutvalg**, jf. § 77
I Gjøvik består dette av 5 medlemmer

I tillegg har særlover bestemmelser om følgende pliktige kommunale organer:

- **Valgstyre**, jf. Lov om valg til Stortinget, fylkestinget og kommunestyre (valgloven) av 28.06.2002 nr.57 § 4-1. I Gjøvik har dette 10 medlemmer.
- **Eldreråd**, jf. Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd av 08.11.1991 nr.76 § 1 1.ledd. I Gjøvik har dette 7 medlemmer.
- **Rådet for funksjonshemmede**, jf. Lov om råd for menneske med nedsett funksjonsevne av 17.06.2005 nr. 58. I Gjøvik har dette 8 medlemmer med personlig vara.
- **Skjønnsutvalg** på 3 medlemmer, jf. Lov om forpaktning av 25.06.1965 nr.1 (forpaktingslova) § 11 2.ledd.
- **Sakkyndig takstnemnd (Skattetakstnemnda)** etter eiendomsskattelova § 33 2.ledd, jf. byskatteloven av 1911 § 4.
I Gjøvik har denne 3 medlemmer, og 3 varamedlemmer.
- **Ankenemnda (Overskattetakstnemnda for eiendomsskatt)** etter Lov om eieendomsskatt til kommunane (eiendomsskattelova) av 06.06.1975 nr.29 § 33 2.ledd, jf. byskatteloven av 1911 § 4.
I Gjøvik har denne 3 medlemmer, og 3 varamedlemmer.
- **Utvalg for nedsettelse og ettergivelse av skatt (Skatteutvalget)**, jf. Lov om betaling og innkreving av skatt (skattebetalingsloven) av 21.11.1952 nr. 2 § 42. I Gjøvik har dette 5 medlemmer.
- **Ligningsnemnd** på 5 medlemmer, jf. Lov om ligningsforvaltning (ligningsloven) av 13.06.1980 nr. 24 § 2-1 nr. 1.
- **Overligningsnemnd** på 5 medlemmer, jf. ligningsloven § 2-1 nr. 1.
- **Forliksråd**, jf. Lov om domstolene (domstolloven) av 13.08.1915 nr.5 § 27 1.ledd.
Dette har 3 medlemmer.
- **Overformynderi**, jf. Lov om vergemål for umyndige (vergemålsloven) av 22.04.1927 nr. 3 § 19. Gjøvik har 2 overformyndere, og en fast formann.

Andre politiske organer:

Kommuneloven gir dessuten adgang til å opprette faste utvalg (§ 10 nr.1), komiteer (§ 10 nr.5), styre for bedrift ol. (§ 11 nr.1) og interkommunale styrer (§ 27 nr.1) i tillegg til de pliktige organer.

Gjøvik kommune har valgt å opprette følgende utvalg, nemnder ol:

- **Klageutvalg** på 5 medlemmer med personlige varamedlemmer, jf. Lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker av 10.02.1967 (forvaltningsloven) § 28 2.ledd
- **Utvalg for plansaker**, jf. Plan- og bygningslov av 27.06.2008 § 3-3
I Gjøvik har dette 11 medlemmer, og er personidentisk med utvalg for Areal, landbruk og teknisk drift. Se K-sak 53/09
- **Politisk koordineringsgruppe**, jf. kommuneloven § 39 på 6 medlemmer
- **Utvalg for Helse, Omsorg og Velferd (HOV)**, jf. kommuneloven § 10 på 11 medlemmer
- **Utvalg for Kultur og idrett (KI)**, jf. kommuneloven § 10 på 11 medlemmer
- **Utvalg for Areal, miljø og teknisk drift (AMT)**, jf. kommuneloven § 10 på 11 medlemmer
- **Utvalg for Oppvekst (UFO)**, jf. kommuneloven § 10 på 11 medlemmer

- Beredskapsråd
- Heimevernsnemnd, jf. heimevernloven § 2 på 3 medlemmer
- Militære skjønnsnemnd på 1 medlem
- Ungdomsrådet
- Viltnemnda med 5 medlemmer

Kommunale selskaper / Selskaper med kommunale eierinteresser:

- Gjøvik Olympiske anlegg (GOA) (Eierandel 100% - 2010)
- Eidsiva Energi Holding AS (Eierandel 3,31 % - 2010)
- ATS Gjøvik og Toten AS (Eierandel 50 % - 2010)
- AS Industribygg (Eierandel 100% - 2010)
- AS Gjøvik Rådhus (Eierandel 100% - 2010)
- Gjøvik Ridesenter AS (Eierandel 100% - 2010)
- Totenprodukter AS (Eierandel 27,69% - 2010)
- Gjøvik Kunnskapspark AS (Eierandel 12% - 2010)
- Kompetanse-, universitets- og forskningsfondet i innlandet AS (Eierandel 9,01% - 2010)

Det administrative nivå

Kommuneloven pålegger hver kommune å ha en **administrasjonssjef (rådmann)** jf. § 22.

Særlover har imidlertid bestemmelser om andre pliktige tjenestemenn eller kompetansekrav i kommunen. Dette gjelder bl.a.:

- **Fagutdannet biblioteksjef**, jf. Lov om folkebibliotek av 20.12.1985 nr. 108 § 5
- **Skatteopprever**, jf. skattebetalingsloven § 2-1
- **Skolefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen over skolenivået**, jf. Lov om grunnskolen og den videregående opplæring (opplæringslova) av 17.07.1998 nr. 6 § 13-1 4.ledd.
- **Rektor**, jf. opplæringslova § 9-1 2.ledd.
- **Kommunelege**, jf. kommunehelsetjenesteloven § 3-5
- **Leder for barneverntjenesten**, jf. Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17.07.1992 nr. 100 § 2-1 4.ledd
- **Arkivansvarlig**, jf. Lov om arkiv (arkivlova) av 04.12.1992 nr. 126 § 12, jf. forskrift av 11.12.1998 nr 1193 § 2-1
- **Barnerepresentant som ivaretar barn- og unges interesser i planprosessen**, jf. plan- og bygningsloven § 3-3
- **Leder av brannvesenet**, jf. § 9 i brann- og eksplosjonsvernloven.

2. DELEGASJON

Hva:

Delegasjon innebærer at noen (A) med myndighet gir en annen (B) myndighet av samme art som en selv (A) har.

En delegasjon fra kommunestyret til rådmannen om myndighet til salg av boligtomter, innebærer ikke at kommunestyret mister noe av sin egen myndighet til salg. Kommunestyret kan fortsatt fatte vedtak om salg av slike tomter på samme måte som rådmannen kan. Uansett om det er rådmannen eller kommunestyret som selger tomter, er det kommunestyret som har ansvaret for salget. Når rådmannen selger tomter, gjør han dette på vegne av kommunestyret, og har da ikke det formelle ansvaret for vedtaket. Han har imidlertid ansvar i forhold til kommunestyret som sin overordnede og det organ som har gitt delegasjonen.

Hvorfor:

Den viktigste grunnen til at det skjer delegering av myndighet, er å avlaste den med myndighet og fordele arbeidsbelastningen på flere. En annen årsak kan være at det for å fatte hensiktsmessige vedtak er behov for fagkunnskap som den med myndighet ikke innehar. I tillegg vil en delegering i de fleste tilfeller gi en kortere saksbehandlingstid i den enkelte sak. Kommuneloven § 6 innebærer at det i hovedsak kun er kommunestyret som har myndighet til å fatte vedtak på vegne av kommunen.

Når vi tenker på det antall vedtak som fattes i en kommune årlig, sier det seg selv at det ikke er hensiktsmessig eller praktisk mulig at alle disse fattes av kommunestyret selv. For å unngå en slik situasjon må kommunestyret derfor delegerer noe av sin myndighet til andre organer innen kommunen.

Begrensninger:

For at en delegering skal være lovlig foretatt må visse kriterier være oppfylt:

A. Det må være adgang til å delegerer myndigheten

Utgangspunktet i kommuneloven er at den myndighet som er gitt etter loven kan delegeres.

Det finnes imidlertid unntak fra dette utgangspunktet, og det er de såkalte delegasjonssperrene.

Den mest vanlige sperren er tilføyelse av "selv" i lovteksten, så som "kommunestyret ansetter selv administrasjonssjefen" i kommuneloven § 22 nr.2. Dette innebærer at kommunestyret ikke kan gi andre myndighet til å ansette rådmann.

Hvor et organ har fått delegert myndighet, er utgangspunktet at også denne myndigheten kan delegeres videre. Men det finnes unntak også her. Noen organer som kan delegeres myndighet vil normalt ikke kunne delegerer den gitte myndighet videre. Dette gjelder ordfører, styre for bedrifter ol. og interkommunale styre. Rådmannen har en noe begrenset rett til videre-

delegering. Han kan ikke delegere gitt myndighet til andre politiske organ, så som faste utvalg, komiteer ol., men han har full rett til å delegere internt i sin administrasjon.

I de tilfellene hvor man har fri adgang til videredelegering, kan denne muligheten begrenses ved at det i det opprinnelige delegeringsvedtaket bestemmes at denne myndigheten ikke kan delegeres til andre. Det vil si at dersom kommunestyret delegerer myndigheten til å selge kommunale boligtomter til formannskapet og bestemmer at dette ikke kan delegeres videre, er formannskapet forhindret fra å delegere slike salg til rådmannen.

En oversikt over hvor loven setter begrensninger er gitt nedenfor. I tillegg vil de bestemmelser som hindrer delegering tas inn i delegeringsreglementet under den enkelte lov.

B. Delegeringen må tildeles til noen som er kompetent til å motta slik myndighet

Kommuneloven setter begrensninger både på hvem som kan tildeles myndighet ved delegasjon, og på hvilken myndighet disse kan tildeles.

- Formannskap § 8 nr 3:
 - fra kommunestyret
 - kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor delegeringssperrer ikke er til hinder
 - kan delegere sin myndighet videre til ordfører, komiteer, styrer for bedrifter ol. og rådmann
- Ordfører § 9 nr.5:
 - fra politiske organ
 - kan tildeles avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker eller saker uten prinsipiell betydning hvor delegasjonssperrer ikke er til hinder
 - kan tildeles myndighet i hastesaker (§ 13)
- Faste utvalg § 10 nr.1:
 - fra kommunestyret
 - kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle enkeltsaker hvor delegasjonssperrer ikke er til hinder
 - kan tildeles myndighet i hastesaker (§ 13)
 - kan delegere sin myndighet videre til lederen for utvalget, underutvalg, ordfører, komiteer, styrer for bedrifter ol. og rådmann
- Komiteer § 10 nr.5:
 - fra andre politiske organ
 - kan tildeles myndighet til forberedende behandling av saker og utførelse av særskilte verv. Kan gis avgjørelsesmyndighet i saker som har direkte tilknytning til dens oppdrag, og delegeringssperrer ikke er til hinder
 - kan delegere sin myndighet videre internt og til rådmann
- Styre for bedrift, institusjon ol. § 11 nr.3:
 - fra politiske organ
 - kan tildeles myndighet til avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering, og delegasjonssperrer ikke er til hinder
 - kan ikke delegere sin myndighet videre annet enn internt
- Rådmannen § 23 nr.4:
 - fra politiske organ
 - kan tildeles myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker og type saker som ikke er av prinsipiell betydning hvor delegeringssperrer ikke er til hinder
 - kan ikke delegere sin myndighet videre annet enn internt i administrasjonen

- Administrasjonsutvalg § 25:
 - som faste utvalg
- Interkommunalt styre § 27 nr.1:
 - fra kommunestyret
 - kan tildeles myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering, og delegasjonssperrer ikke er til hinder
 - kan ikke delegere sin myndighet videre annet enn internt

Etter kommuneloven kan ikke andre tildeles myndighet på vegne av kommunen. Særlover kan imidlertid inneholde regler som utvider hvem som kan inneha myndighet. Slike bestemmelser vil bli tatt inn under den enkelte lov i delegeringsreglementet, hvor dette er hensiktsmessig.

C. Selve delegeringsvedtaket må være gyldig

I dette ligger at saksbehandlingsregler og regler om flertall, habilitet, vedtaksførhet o.l. må være fulgt.

3. DE PLIKTIGE ORGANERS BESLUTNINGSMYNDIGHET

Kommunestyret:

Etter kommuneloven § 6 er det kommunestyret som er kommunens øverste organ og har dermed myndighet til å treffe vedtak i alle saker som angår kommunen så langt ikke annet følger av lov.

I visse tilfeller gir loven ingen andre enn kommunestyret selv mulighet til å treffe vedtak.

Kommuneloven:

- Endre kommunestyrets medlemstall, jf. § 7 nr. 3
- Velge formannskap og fastsette området for dets virksomhet, jf. § 8 nr. 1 og 3
- Velge ordfører og varaordfører, jf. § 9
- Opprette og nedlegge faste utvalg og bestemme området for dets virksomhet, jf. § 10
- Opprette, omorganisere og nedlegge kommunestyrekomiteer og bestemme området for dets virksomhet, jf. § 10a
- Opprette styre for kommunal bedrift, jf. § 11
- Opprette evt. kommunedelsutvalg og bestemme området for dets virksomhet, jf. § 12 nr. 1-3 og 5.
- Gi myndighet i hastesaker, jf. § 13.
- Eventuelt innføre eller oppheve parlamentarisme som styringsform, jf. § 18 nr. 1 og 3.
- Eventuelt innføre og velge kommuneråd m.v., jf. § 19 nr. 1 og 3.
- Ansette rådmann, jf. § 22 nr. 2
- Bestemme at ledende stillinger skal besettes på åremål, jf. § 24 nr. 2

- Opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for kommunale ansatte, jf. § 24 nr. 3.
- Velge medlemmer og leder/nestleder i partssammensatte utvalg – administrasjonsutvalg, jf. § 25 nr. 2.
- Fastsette retningslinjer for ansattes møterett i nemnder, jf. § 26 nr. 4
- Opprette interkommunale styrer og gi slike myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering, jf. § 27 nr. 1
- Overdragelse av tariffmyndighet til et interkommunalt sammenslutning, jf. § 28
- Overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver til en vertskommune, jf. § 28a
- Vedta en skriftlig samarbeidsavtale, jf. § 28e
- Fastsette regler for føring av møtebok, jf. § 30 nr. 3
- Vedta at valg til folkevalgte organer skal foregå som avtalevalg, jf. § 38a
- Fastsette reglement for saksbehandling i politiske organer, jf. § 39
- Ta stilling til innkommet innbyggerinitiativ, jf. § 39a
- Bestemme at det skal avholdes rådgivende lokale folkeavstemninger, jf. § 39b
- Vedta regler for folkevalgtes rett til innsyn, jf. § 40 nr. 5
- Vedta regler og satser for godtgjøring av utgifter og økonomisk tap – regler for skyss-, kost-, og overnattingsgodtgjøring for reiser for den som har kommunalt tillitsverv, jf. § 41
- Vedta regler og satser for arbeidsgodtgjøring, jf. § 42.
- Vedta pensjonsordning for folkevalgte, jf. § 43.
- Vedtak og endringer av økonomiplan, jf. § 44 nr. 6
- Vedtak og vesentlige endringer av årsbudsjettet, jf. § 45 nr. 2
- Vedta årsregnskapet, jf. § 48 nr. 3.
- Vedta disponering av regnskapsmessig underskudd, jf. § 48 nr. 4.
- Prinsippvedtak vedr. opptak av lån, jf. § 50.
- Vedta garantistillelse, jf. § 51.
- Gi regler for kommunens finansforvaltning, jf. § 52.
- Treffe vedtak om betalingsinnstilling, jf. § 56.
- Treffe vedtak om opprettelse av kommunalt foretak, herunder velge styre og fastsette vedtekter for foretaket, jf. § 62.
- Endre vedtekter til kommunalt foretak, jf. § 63 nr. 2
- Velge styret i kommunale foretak, samt leder og nestleder, jf. § 65 nr. 3 og 4 og § 66 nr. 3
- Har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, og kan forlange enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse. De kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kunne omgjøre vedtaket selv. Skal også påse at de kommunale regnskaper revideres på betryggende måte, jf. § 76.
- Velge kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen, jf. § 77 nr. 1. Velge medlemmer, varamedlemmer og leder/nestleder, § 77 nr. 1 tredje punktum. Kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer, jf. § 77 nr. 3.
- Skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget, § 77 nr. 10.
- Avgjør om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med en annen revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget, § 78 nr. 3.

- Velger selv revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget, jf. § 78 nr. 4.
- Kan fastsette regler om kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter m.v. som skal sendes kommunens kontrollutvalg og revisor, jf. § 80, 2. ledd.

Plan- og bygningsloven jf. § 3-3:

- Ha ledelsen av den kommunale planleggingen og sørge for at plan- og bygningslovgivningen følges i kommunen.
- Vedta kommunal planstrategi, kommuneplan og reguleringsplan, jf. § 3-3
- Ekspropriere til gjennomføring av reguleringsplan, jf. § 16-2
- Ekspropriere uavhengig av reguleringsplan, jf. § 16-3
- Ekspropriere til vann- og avløpsanlegg, jf. § 16-4
- Samtykke til ekspropriasjon etter § 16-5
- Ekspropriere ubebygde grunnstykker (tomtearrondring), jf. § 16-6
- Kreve skjønn til fastsetting av erstatning for tilfelle av ekspropriasjon etter § 16-2, jf. § 16-8
- Vedta om og i hvilke tilfeller kommunen skal gjøre bruk av utbyggingsavtaler, jf. § 17-2
- Bestemmer satser etter § 28-7
- Fastsette gebyr etter § 33-1.

Andre særlover:

Disse bestemmelsene vil bli referert under den enkelte lov i delegeringsreglementet.

Formannskapet:

1. Formannskapets rolle og oppgaver:

Formannskapet utfører de oppgaver som lovgivningen og kommunestyret pålegger det.

Formannskapet har ansvar for helhetlig ressursstyring og de overordnede linjene for den kommunale virksomhet, med særlig ansvar for kommuneplan, styringsdokument inkludert økonomiplan og budsjetter, overordnet næringspolitikk, overordnet miljøpolitikk, regionpolitiske saker, samfunnsutvikling, toppidrett og kommersiell kultur samt saker som ikke naturlig går inn under en av de faste utvalgene.

Formannskapet er kommuneplanutvalg. Kommuneplanutvalget forestår koordineringen av behandlingen av utkast til kommuneplan for kommunen og fremmer samlet innstilling til kommunestyret for så vel kommuneplan som kommunedelplaner.

Formannskapet kan be de faste utvalgene om å utrede politiske saker hvor formannskapet eller kommunestyret har endelig vedtaksmyndighet. Det vil fremgå av ansvarsområdet til de faste utvalgene hva som typisk er utredningssaker og vedtakssaker som utvalgene selv kan fatte vedtak i.

Kommuneloven gir ikke formannskapet avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker.

Formannskapet har en lovpålagt plikt til å behandle forslag i følgende saker, jf. § 8 nr. 3:

- fremme forslag til økonomiplan, jf. § 44 nr. 6
- fremme forslag til årsbudsjett, jf. § 45 nr. 2.
- skattevedtak
- fremme forslag til årsregnskap og årsberetning, jf. § 48

Formannskapet har dessuten delegert myndighet etter kommunelovens § 13. Ordføreren i samråd med rådmannen er gitt ”sommerfullmakt” .

I medhold av kommuneloven § 8 nr. 3 delegerer kommunestyret til formannskapet, myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker hvor ikke annet følger av lov og hvor ikke myndigheten ved reglement er lagt til annet folkevalgt eller administrativt organ.

Formannskapet er innstillingsorgan overfor kommunestyret i saker som ikke fremmes av en av de faste utvalgene, personalpolitisk utvalg eller kontrollutvalget, og hvor vedtaksmyndighet ikke er delegert.

1.1 Økonomi:

”Formannskapet skal gi innstilling i saker som har med økonomi å gjøre og som skal behandles av kommunestyret, jf. gjeldende økonomireglement.”

Dette innebærer bl.a.:

- Formannskapet er hovedutvalg for Stab/Støtte, herunder eiendom, sentral politisk og administrativ virksomhet, IKT, personal, skatt og sekretariat/servicetorg. Innenfor de årlige rammebevilgninger som kommunestyret vedtar for dette utvalget, gis formannskapet fullmakt til å vedta driftsbudsjett på 1.sifret artsnivå, spesifisert pr. 5.sifret ansvar.
- Formannskapet har fullmakt til å nytte de reserveposter som følger av de årlige budsjettvedtak, samt å overføre beløp herfra til styrking av andre budsjettposter.
- Formannskapet har fullmakt til å vedta at ubrukte bevilgninger innen sine ansvarsområder, til bestemte tiltak, kan avsettes til bundne driftsfond.
- Opptak av lån innen de rammer og til de formål som går fram av kommunestyrets budsjettvedtak.

1.2 Avtaler:

Avtaler som er av prinsipiell betydning for kommunen, herunder intensjonsavtaler, skal alltid legges fram for enten et fast utvalg, formannskapet eller kommunestyret. For øvrig gjelder de regler som til enhver tid fremgår av kommunens økonomireglement.

Ved inngåelse av avtaler/entreprisekontrakter angående bygg og anlegg gjelder kommunens reglement for byggesaksbehandling.

1.3 Arbeidsgiversaker:

Ved ansettelse av rådmann oppnevner formannskapet et innstillingsutvalg.

1.4 Presisering av formannskapets oppgaver på visse områder:

1.4.1 Næringssaker:

- Gi innspill til og holde seg orientert om arbeidet i Næringsrådet i Gjøvikregionen.
- Overordnet næringshensyn i kommuneplan/kommunedelplan
- Næringshensyn i arealplansaker
- Næringsutviklingsplaner
- Andre saker som trekker opp retning/policy for senere enkeltsaker
- Initiativ overfor statlige myndigheter i næringssaker
- Overordnet ansvar i forhold til å samordne Gjøvik kommunes interesser i kultursaker ligger hos utvalg for Kultur og idrett, herunder kulturbasert næring. Dette ansvaret må samordnes med formannskapet. Den *politiske koordineringgruppa* vil danne premisset for fordeling av saker mellom formannskapet og utvalg for Kultur og idrett.
- Formannskapet er sammen med utvalg for Kultur og idrett representantskap for Gjøvik Olympiske anlegg (GOA) og Gjøvik Ridesenter AS.

1.4.2 Regionpolitiske saker:

- Formannskapet har et overordnet ansvar i forhold til å samordne Gjøvik kommunes interesser i det regionalpolitiske arbeidet både innenfor Gjøvikregionen og i forhold til Mjøsområdet.

1.4.3 Miljøsaker:

- Overordnede miljøhensyn i kommuneplan/kommunedelplaner
- Miljøhensyn i arealplansaker, reguleringsplaner og utbyggingsavtaler
- Vannbruksplaner, flerbruksplaner
- Konesjonssaker og utslippssaker av særlig næringspolitisk betydning
- Andre saker som trekker opp retning/policy for senere enkeltsaker
- Initiativ overfor statlige myndigheter i overordnede miljø- og landbrukssaker

Ordfører:

Ordfører er kommunens rettslige representant og skriver under på vegne av kommunen i alle tilfeller så fremt ikke annet er bestemt. Kommuneloven gir imidlertid ikke ordfører avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker på vegne av kommunen, men han kan delegeres myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker som ikke er av prinsipiell art, jf. § 9 nr. 5. Videre kan han tildeles myndighet i hastesaker, jf. § 13.

Ordføreren kan ikke med hjemmel i kommuneloven § 9 representere kommunen for eksempel i et aksjeselskap eller generalforsamling. Representanter til slike organer må velges på vanlig måte av kommunestyret eller, etter delegasjon, av formannskapet. En annen sak er at det er meget vanlig at ordføreren velges til slike verv.

Ordføreren delegeres myndighet til å treffe vedtak i saker som er delegert til rådmannen i de tilfeller hvor rådmannen selv – og dermed hele administrasjonen – er inhabil. Den samme bestemmelsen gjelder med hensyn til å gi innstillinger til folkevalgte organer i de tilfeller hvor rådmannen selv – og dermed hele administrasjonen – er inhabil.

Sommerfullmakt til ordføreren: I det tidsrom formannskapet ikke har møter i løpet av sommerferien, har ordføreren fullmakt til å avgjøre kurante saker som hører inn under formannskapets kompetanseområde. Vedtak som fattes i henhold til sommerfullmakten, refereres for formannskapet i første møte etter ferien.

Delegering av stedfortrederkompetanse i barnevernssaker (Vedtatt den 02.09.2008, ESA 07/4928-15): Spørsmål om hvem som kan opptre som stedfortreder for kommunen i søksmål i barnevernssaker, reguleres av kommuneloven § 9 nr. 3 og domstolsloven § 191, jf. tvisteloven § 2-5 andre ledd. Ordføreren har delegert denne stedfortrederkompetansen til rådmannen som videre er gitt mulighet til å videredelegere denne myndighet. Ordføreren la til grunn at rådmannen/barneverntjenesten med sin spesialkompetanse og erfaring vil være bedre i stand til å vurdere hva som er til barnets beste i slike saker etter barnevernloven. Personvernet kommer sterkt inn i barnevernssaker.

Personalpolitisk utvalg (administrasjonsutvalget):

Dette skal behandle alle saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte, men kommuneloven gir ikke personalpolitisk utvalg avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker på vegne av kommunen.

Se k-sak 05.10.1995 95/0069, endret den 29.04.2004.

Kontrollutvalg:

Denne skal foreta et løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, men kommuneloven gir ikke utvalget avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker på vegne av kommunen. Kontrollfunksjonen kan ikke overlates til andre.

Valgstyre:

Valgloven § 4-1 slår fast at det i hver kommune skal være et valgstyre som velges av kommunestyret selv. Dette skal styre forberedelsene og gjennomføringen av valgene i kommunen. Valgloven tillegger det meste av beslutningsmyndigheten rundt valgene til valgstyret.

Eldreråd:

Velges av kommunestyret, etter at pensjonistforeningene har uttalt seg.

Rådet skal behandle alle saker som gjelder de eldres levekår i kommunen og er et rådgivende organ for kommunen, jf. lov om kommunale eldreråd § 3. Dette gjelder bl.a. reguleringsplaner, årsbudsjett og økonomiplan.

Har beslutningsmyndighet innenfor eget budsjett vedtatt av kommunestyret, men har ellers ikke beslutningsmyndighet i enkeltsaker på vegne av kommunen.

Skjønnsutvalg etter forpaktingsloven:

Velges av kommunestyret blant kommunens innbyggere, når behov oppstår.

Utvalget skal utarbeide en "tilstandsrapport" over eiendommen som beskriver den faktiske situasjonen ved tiltredelse av forpaktingsavtalen.

Sakkyndig takstnemnd (Skattetakstnemnd):

Velges av kommunestyret blant kommunens innbyggere.

Fastsetter skatteverdien på eiendommer som skal svare eiendomsskatt til kommunen. Forslag til skatteverdien utarbeides av besiktigelsesmenn utpekt av rådmannen, og fremlegges nemnda for avgjørelse. Innen de saker som behandles i nemnda har den beslutningsmyndighet på vegne av kommunen.

Ankenemnd (Overskattetakstnemnd):

Velges av kommunestyret blant kommunens innbyggere.

Behandler klager på skatteverdier fastsatt av Takstnemnda. Innen de saker som behandles i nemnda har den beslutningsmyndighet på vegne av kommunen. Ankenemnda er også klageorgan etter eiendomsskattelova § 20.

Utvalg for nedsettelse og ettergivelse av skatt:

Velges av kommunestyret, og er et politisk sammensatt utvalg.

Kommunekassereren er saksbehandler og sekretær for utvalget. Ligningskontoret er representert ved møter i utvalget.

Ligningsnemnd:

Velges av fylkestinget etter forslag fra kommunene. Gjøvik kommune foreslår 2 representanter med tilhørende vara. Det legges vekt på om personen har innsikt i de mest fremtredende næringer og yrker i distriktet.

Nemnda er avgjørelsesmyndighet i alle avgjørelser vedr. ligningen som ikke er tillagt andre ligningsmyndigheter etter loven eller delegert videre til ligningskontoret. Nemnda kan ikke delegere sin myndighet i følgende tilfeller, jf. § 8-4:

- saker om tilleggs-skatt
- saker hvor ligningssjefen er inhabil
- saker om ligningen til medlemmer og varamedlemmer av ligningsnemnda og tjenestemenn på ligningskontoret, i tillegg til alle disses ektefeller og barn under 17 år.

Nemnda er også klageorgan for avgjørelser fattet etter lovens kap.8.

Overligningsnemnd:

Velges av fylkestinget etter forslag fra kommunene. Gjøvik kommune foreslår 2 representanter med tilhørende vara. Det legges vekt på om personen har innsikt i de mest fremtredende næringer og yrker i distriktet.

Nemnda er klageorgan i saker hvor ligningen er endret av ligningskontoret eller ligningsnemnda etter lovens kap.9.

Forliksråd:

Velges av kommunestyret selv blant kommunens vederheftige og valgare innbyggere over 25 år.

Dette er en del av rettssystemet i Norge. Rådet fatter avgjørelser i tvister mellom private, og er ikke en del av kommunens beslutningssystem. Avgjørelser i forliksrådet har virkning som dom og kan bringes inn for tingretten.

Overformynderiet:

Velges av kommunestyret blant kommunens vederheftige, duelige og valgare innbyggere over 30 år, samt en fast formann.

Overformynderiet har ansvaret for å forvalte umyndiges økonomiske midler når disse overstiger en viss sum, for tiden kr 75.000,-. Overformynderiet har også ansvaret for oppfølging og kontroll med verger og hjelpeverger oppnevnt for myndlinger og umyndige.

Overformynderiet er ikke en del av kommunens beslutningssystem.

Rådet for funksjonshemmede:

Rådet behandler og avgir uttalelse i alle saker som gjelder de funksjonshemmedes levekår i kommunen, jf. Lov om råd for menneske med nedsett funksjonsevne. Dette gjelder også reguleringsplaner, årsbudsjett og økonomiplan.

Rådet er ikke tillagt avgjørelsesmyndighet på vegne av kommunen.

Rådmannen:

Rådmannen er den øverste leder for den samlede kommunale administrasjon innen de rammer som fastsettes av kommunestyret. Unntak finnes imidlertid bl.a. i særlover hvor andre tjenestemenn/organ er tillagt den øverste myndighet. Rådmannen er ansvarlig for organisering, samordning og planlegging av kommunens administrative virksomhet. Han/hun har også ansvaret for at saker som legges frem for politiske organ er forsvarlig utredet og at vedtak som fattes blir iverksatt.

Rådmannen er den eneste i administrasjonen som etter kommuneloven kan tildeles beslutningsmyndighet på vegne av kommunen. Loven tillegger imidlertid ikke rådmannen beslutningsmyndighet i enkeltsaker på vegne av kommunen.

Rådmannen har delegert myndighet i alle saker som ikke har prinsipiell karakter, jf. kommuneloven § 23 nr. 4, dersom ikke myndigheten ved lov eller reglement er lagt til annet organ. Rådmannen kan delegere sin myndighet videre til sin administrasjon, dersom ikke kommunestyret har bestemt noe annet. Ved slik intern delegering er det fortsatt rådmannen som står ansvarlig overfor kommunestyret.

Revisor:

Revisor skal kontrollere at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Revisjonen skal også foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av de kommunale midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Revisjonen rapporterer til kontrollutvalget som legger rapportene frem til kommunestyret med merknader og evt. forslag til vedtak.

Revisor er ikke tillagt beslutningsmyndighet på vegne av kommunen og kan heller ikke gis slik myndighet. Dette er en naturlig begrensning i og med de kontrollopgaver som er pålagt.

Andre pliktige tjenestemenn/kompetanser etter særlov:

Særlovene gir i noen tilfeller tjenestemenn en mulighet til å inneha beslutningsmyndighet i enkeltsaker på vegne av kommunen.

I enkelttilfeller gir også loven tjenestemenn beslutningsmyndighet på vegne av kommunen direkte.

Dette vil bli kommentert nærmere i delegeringsreglementet under den enkelte lov, ved behov.

4. ANDRE POLITISKE ORGANERS SAMMENSETNING, ARBEIDSOPPGAVER OG MYNDIGHET

Klageutvalget, jf. reglement vedtatt av kommunestyret den 29.04.2004:

Velges av kommunestyret blant kommunestyrets medlemmer.

Denne skal være klageinstans for enkeltvedtak fattet av kommunale organ opprettet i medhold av kommuneloven. Dette gjelder imidlertid ikke saker hvor andre instanser, f.eks. fylkesmannen, er klageinstans eller hvor kommunestyret har fattet vedtak.

I tillegg behandler utvalget klager på vedtak fattet av kommunen, med unntak av vedtak fattet av kommunestyret, i saker hvor det ikke er lovbestemt klagerett, om ikke dette er lagt til annet organ.

Innen de saker som behandles i utvalget som klageorgan har det beslutningsmyndighet på vegne av kommunen.

Planutvalget: Kommunen skal ha et politisk utvalg for behandling av plansaker.

Planutvalgets myndighet etter følgende bestemmelser kan ikke delegeres:

- Vedta detaljregulering (bebyggelsesplaner), jf. § 12-3
- Fastsette planprogram for reguleringsplaner, jf. § 12-9.
- Behandle private forslag til reguleringsplaner, jf. § 12-11
- Behandle forslag til reguleringsplaner og fremme disse for kommunestyret, jf. § 12-12 første ledd.
- Vedta mindre reguleringsplaner i samsvar med kommuneplanens arealdel jf. § 12-12 annet ledd.
- Vedta endringer og oppheving av mindre endringer i reguleringsplan, eller vedta utfylling innenfor hovedtrekkene i reguleringsplan, jf. § 12-14.
- Nedlegge midlertidig forbud mot deling og byggearbeider, jf. § 13-1
- Planutvalget er dispensasjonsmyndighet i henhold til lovens § 19-4 med mindre annet er bestemt i vedkommende plan.

Politisk koordineringsgruppe:

Formål:

Den politiske koordineringsgruppa har som oppgave å koordinere og fordele politiske saker som skal til kommunestyret, formannskapet og de 4 faste utvalgene. Den skal aktivt drøfte prosess rundt aktuelle saker, og har ansvaret for fastlegging av årshjulet for de politiske organ i samråd med administrasjonssjefen.

Koordineringsgruppen skal ikke ha beslutningsmyndighet i saker.

Gruppen skal ha 6 medlemmer som skal bestå av ordføreren, varaordføreren og de fire faste utvalgslederne. Nestlederne i utvalgene innkalles ved forfall. Administrasjonssjefen kan innkalles ved behov. Administrasjonen bistår med sekretær.

Møteplan:

Det settes opp møteplan for den politiske koordineringsgruppa.

Ordføreren sørger for innkalling, og setter opp program/saksliste for det enkelte møte. Innkallingen sendes hvert enkelt medlem av den politiske koordineringsgruppa.

Protokoll:

Koordineringsgruppen skal føre protokoll og oppbevares hos politisk møtesekretær. Protokollen er offentlig, og arkiveres fortløpende.

De faste utvalg:

Gjøvik har fire faste utvalg:

- Utvalg for Oppvekst (UFO),
- Utvalg for Helse, Omsorg og Velferd (HOV)

- Utvalg for Kultur og idrett (KI)
- Utvalg for Areal, miljø og teknisk drift (AMT).

Modellen i Gjøvik etableres som en hovedutvalgsmodell etter kommuneloven § 10 nr. 1. *Utvalgene* tildeles myndighet i henhold til dette reglementet, jf. kommunestyresak 71/30.11.2006 (Politisk struktur etter kommunevalget 2007). Disse opprettes av kommunestyret.

På nærmere angitte områder skal utvalgene fungere som tidligere hovedutvalg, dvs. med delegert beslutningsmyndighet, mens de tidvis også skal fungere på komitevis med innstillingsfunksjon overfor formannskapet og kommunestyret på de øvrige områdene. Se kommunestyresak 71/30.11.2006.

Utvalgene bør primært bestå av kommunestyrets medlemmer.

Utvalg for Oppvekst

Utvalget har det politiske ansvar for tjenesteområdene Barn og familie, Barnehage og Skole.

1. Utvalgets ansvarsområde:

- 1.1 Utarbeide forslag til *årsbudsjett og rullerende 4-årige styringsdokumenter m/ økonomiplan*, samt gi innspill til formannskapet og kommunestyret i arbeidet med andre overordnede planer og budsjetter.
- 1.2 Vedta detaljert *årsbudsjett* for sine tjenesteområder innenfor de rammer kommunestyret vedtar, jf. kommunens økonomireglement.
- 1.3 Styre virksomhetene, herunder kommunens samarbeid med offentlige og private organer innenfor *eget saksområde* – innenfor de rammer og retningslinjer som er vedtatt av kommunestyret og/eller formannskapet, og som følger av lover og forskrifter mv. på området.
- 1.4 Føre tilsyn med og følge opp administrasjonens virksomhet og kontrollere at vedtak blir gjennomført, gjennom resultatrapportering fra administrasjonen. Rapportere resultater og måloppnåelse videre til formannskapet og kommunestyret.
- 1.5 Fatte vedtak i saker der utvalget er gitt avgjørelsesmyndighet.
- 1.6 Avgi uttalelser eller innstillinger i andre saker som forelegges formannskapet eller kommunestyret for endelig vedtak.
- 1.7 Utvalget har ikke personalansvar eller – myndighet *innenfor* sine ansvarsområder. Slikt ansvar og myndighet er lagt til rådmannen. Det vises til eget reglement for dette der det bl.a. er tatt inn bestemmelser om hvordan de ansattes medvirkning i slike saker skal ivaretas.

I nevnte saker etter punkt 1.5 har utvalget avgjørelsesmyndighet, unntatt der denne er lagt til andre gjennom lover eller vedtak i kommunestyret.

Generelt er denne myndigheten begrenset av de rammer og retningslinjer kommunestyret fastsetter i budsjettvedtak og andre saker om rammer og retningslinjer.

2. Utvalget har følgende vedtaksmyndighet:

- 2.1 Disponering av budsjettet iht. reglene i kommunens økonomireglement.
- 2.2 Inngåelse av avtaler/kontrakter:
Avtaler som er av prinsipiell betydning for kommunen, herunder intensjonsavtaler, skal alltid legges fram for formannskapet og kommunestyret for endelig vedtak.
For øvrig gjelder de regler som til enhver tid er vedtatt i kommunens økonomireglement, samt reglement/retningslinjer for gjennomføring av byggeprosjekter i Gjøvik kommune (ref. k.sak nr. 37/04 og f.sak nr. 23/11 av 9. mars 2011).
- 2.2 Utøvelse av kommunal myndighet innenfor særlover og forskrifter vil bli kommentert nærmere i delegeringsreglementet under den enkelte lov, ved behov.

3. Utredningssaker:

- 3.1 Utøvelse av annen kommunal myndighet:

I tråd med at utvalget tidvis skal fungere som komite skal de også *utrede saker som kommunestyret, formannskapet og ordføreren ber om*. Som komite eier utvalget sakene frem til formannskaps- eller kommunestyrebehandlingen. Utvalget kan også selv ta initiativ til å ta opp sak som gjelder kommunens styring og utvikling, og skal legge vekt på langsiktig styring og utvikling av lokalsamfunnet gjennom aktivt og reelt politisk engasjement.

Se vedlegg 2 til delegasjonsreglementet vedr. veiledning i forhold til saker som egner seg som utredningssaker i utvalget.

Utvalg for Helse, Omsorg og Velferd (HOV)

Utvalget har det politiske ansvar for tjenestoområdene NAV Gjøvik og Helse og omsorg.

1. Utvalgets ansvarsområde:

- 1.1. Utarbeide forslag til årsbudsjett og rullerende 4-årige styringsdokument m/ økonomiplan, samt gi innspill til formannskapet og kommunestyret i arbeidet med andre overordnede planer og budsjetter.
- 1.2. Vedta detaljert årsbudsjett for sine tjenestoområder innenfor de rammer kommunestyret vedtar, jf. kommunens økonomireglement.
- 1.3. Styre virksomhetene, herunder kommunens samarbeid med offentlige og private organer innenfor *eget saksområde* – innenfor de rammer og retningslinjer som er vedtatt av kommunestyret og/eller formannskapet, og som følger av lover og forskrifter mv. på området.
- 1.4. Føre tilsyn med og følge opp administrasjonens virksomhet og kontrollere at vedtak blir gjennomført, gjennom resultatrapportering fra administrasjonen. Rapportere resultater og måloppnåelse videre til formannskapet og kommunestyret.
- 1.5. Fatte vedtak i saker der utvalget er gitt avgjørelsesmyndighet.
- 1.6. Avgi uttalelser eller innstillinger i andre saker som forelegges formannskapet eller kommunestyret for endelig vedtak.

- 1.7. Utvalget har ikke personalansvar eller – myndighet *innenfor* sine ansvarsområder. Slikt ansvar og myndighet er lagt til rådmannen. Det vises til eget reglement for dette der det bl.a. er tatt inn bestemmelser om hvordan de ansattes medvirkning i slike saker skal ivaretas.

I nevnte saker etter punkt 1.5 har utvalget avgjørelsesmyndighet, unntatt der denne er lagt til andre gjennom lover eller vedtak i kommunestyret.

Generelt er denne myndigheten begrenset av de rammer og retningslinjer kommunestyret fastsetter i budsjettvedtak og andre saker om rammer og retningslinjer.

2. Utvalget har følgende vedtaksmyndighet:

- 2.1 Disponering av budsjettet iht. reglene i kommunens økonomireglement.
- 2.2 Inngåelse av avtaler/kontrakter:
Avtaler som er av prinsipiell betydning for kommunen, herunder intensjonsavtaler, skal alltid legges fram for formannskapet og/eller kommunestyret for endelig vedtak. For øvrig gjelder de regler som til enhver tid er vedtatt i kommunens økonomireglement, samt reglement/retningslinjer for gjennomføring av byggeprosjekter i Gjøvik kommune (ref. k.sak nr. 37/04 og f.sak nr. 23/11 av 9. mars 2011).
Utøvelse av kommunal myndighet innenfor særlover og forskrifter vil bli kommentert nærmere i delegasjonsreglementet under den enkelte lov, ved behov.

3. Utredningssaker:

- 3.1 Utøvelse av annen kommunal myndighet:

I tråd med at utvalget tidvis skal fungere som komite skal de også *utrede saker som kommunestyret, formannskapet og ordføreren ber om*. Som komite eier utvalget sakene frem til formannskaps- eller kommunestyrebehandlingen. Utvalget kan også selv ta initiativ til å ta opp sak som gjelder kommunens styring og utvikling, og skal legge vekt på langsiktig styring og utvikling av lokalsamfunnet gjennom aktivt og reelt politisk engasjement.

Se vedlegg 2 til delegeringsreglementet vedr. veiledning i forhold til saker som egner seg som utredningssaker i utvalget.

Utvalg for Kultur og idrett (KI)

Utvalget har det politiske ansvar for tjenesteområdet Kultur, samt tilsvarende ansvar for miljø- og næringsarbeid slik det er beskrevet i punkt 2.1 og 2.2. Utvalget må samarbeide tett med formannskapet, utvalg for Areal, miljø og teknisk drift og andre relevante organer som f. eks Gjøvikregionen Helse- og Miljøtilsyn IKS i saker vedrørende miljø- og næringssspørsmål.

1. Utvalgets ansvarsområde:

- 1.1 Utarbeide forslag til årsbudsjett og rullerende 4-årige styringsdokument m/ økonomiplan, samt gi innspill til formannskapet og kommunestyret i arbeidet med andre overordnede planer og budsjetter.

- 1.2 Vedta detaljert årsbudsjett for sitt tjenesteområde innenfor de rammer kommunestyret vedtar, jf. kommunens økonomireglement.
- 1.3 Styre virksomheten, herunder kommunens samarbeid med offentlige og private organer innenfor *eget saksområde* – innenfor de rammer og retningslinjer som er vedtatt av kommunestyret og/eller formannskapet, og som følger av lover og forskrifter mv. på området.
- 1.4 Føre tilsyn med og følge opp administrasjonens virksomhet og kontrollere at vedtak blir gjennomført, gjennom resultatrapportering fra administrasjonen. Rapportere resultater og måloppnåelse videre til formannskapet og kommunestyret.
- 1.5 Fatte vedtak i saker der utvalget er gitt avgjørelsesmyndighet.
- 1.6 Avgi uttalelser eller innstillinger i andre saker som forelegges formannskapet eller kommunestyret for endelig vedtak.
- 1.7 Utvalget har ikke personalansvar eller myndighet i personalsaker *innenfor* sine ansvarsområder. Slikt ansvar og myndighet er lagt til rådmannen. Det vises til eget reglement for dette der det bl.a. er tatt inn bestemmelser om hvordan de ansattes medvirkning i slike saker skal ivaretas.

I nevnte saker etter punkt 1.5 har utvalget avgjørelsesmyndighet, unntatt der denne er lagt til andre gjennom lover eller vedtak i kommunestyret.

Generelt er denne myndigheten begrenset av de rammer og retningslinjer kommunestyret fastsetter i budsjettvedtak og andre saker om rammer og retningslinjer.

2. *Presisering av utvalgets oppgaver på visse områder:*

2.1 Næringssaker

- Overordnet ansvar i forhold til å samordne Gjøvik kommunes interesser i kultursaker, herunder kulturbasert næring. Dette ansvaret samordnes med formannskapet som har det overordnede ansvaret i næringssaker. Den *politiske koordineringsgruppa* vil legge premissene for fordeling av saker mellom formannskapet og utvalget.
- Gi innspill til og holde seg orientert om arbeidet i Næringsrådet i Gjøvikregionen.
- Utvalg for Kultur og idrett er sammen med formannskapet representantskap for Gjøvik Olympiske anlegg (GOA) og Gjøvik Ridesenter.

2.2 Miljøsaker

Utvalget har ansvaret for den *politiske oppfølgingen av miljøsaker*, herunder:

- kulturminnevern
- tilskuddsordninger for lokale miljøtiltak. Støtte til friluftsliv og kulturminnevern bør gis av utvalg for Kultur og idrett, mens støtte til vilt, fisk og tiltak mot forurensning bør gis av utvalg for Areal, miljø og teknisk drift. Dette må koordineres av den politiske koordineringsgruppa slik at ansvarsforholdet mellom formannskapet, utvalg for Areal, miljø og teknisk drift og utvalg for Kultur og idrett blir avklart.

3. *Utvalget har følgende vedtaksmyndighet:*

- 3.1 Disponering av budsjettet iht. reglene i kommunens økonomireglement.
- 3.2 Inngåelse av avtaler/kontrakter:

Avtaler som er av prinsipiell betydning for kommunen, herunder intensjonsavtaler, skal alltid legges fram for formannskapet og kommunestyret for endelig vedtak.

For øvrig gjelder de regler som til enhver tid er vedtatt i kommunens økonomireglement, samt reglement/retningslinjer for gjennomføring av byggeprosjekter i Gjøvik kommune (ref. k.sak nr. 37/04 og f.sak nr. 23/11 av 9. mars 2011).

Utøvelse av kommunal myndighet innenfor særlover og forskrifter vil bli kommentert nærmere i *delegeringsreglementet under den enkelte lov*, ved behov.

4. Utreddingssaker:

4.1 Utøvelse av annen kommunal myndighet:

I tråd med at utvalget tidvis skal fungere som komite skal de også *utrede saker som kommunestyret, formannskapet og ordføreren ber om*. Som komite eier utvalget sakene frem til formannskaps- eller kommunestyrebehandlingen. Utvalget kan også selv ta initiativ til å ta opp sak som gjelder kommunens styring og utvikling, og skal legge vekt på langsiktig styring og utvikling av lokalsamfunnet gjennom aktivt og reelt politisk engasjement.

Se vedlegg 2 til delegeringsreglementet vedr. veiledning i forhold til saker som egner seg som utredningssaker i utvalget.

Utvalg for Areal, Miljø og Teknisk drift

Utvalget har det politiske ansvar for tjenesteområdene Plan og utbygging og Teknisk drift. Utvalget er personidentisk med planutvalget, jf. plan og bygningslovens § 3-3

Utvalget må samarbeide tett med formannskapet, utvalg for Kultur og idrett og andre relevante organer som f.eks Gjøvikregionen Helse- og Miljøtilsyn IKS i saker vedrørende miljø- og nærings spørsmål.

1. Utvalgets ansvarsområde:

- 1.1 Utarbeide forslag til årsbudsjett og rullerende 4-årige styringsdokument m/ økonomiplan, samt gi innspill til formannskapet og kommunestyret i arbeidet med andre overordnede planer og budsjetter.
- 1.2 Vedta detaljert årsbudsjett for sine tjenesteområder innenfor de rammer kommunestyret vedtar, jf. kommunens økonomireglement.
- 1.3 Styre virksomhetene, herunder kommunens samarbeid med offentlige og private organer innenfor eget saksområde – innenfor de rammer og retningslinjer som er vedtatt av kommunestyret og/eller formannskapet, og som følger av lover og forskrifter mv. på området.
- 1.4 Føre tilsyn med og følge opp administrasjonens virksomhet og kontrollere at vedtak blir gjennomført, gjennom resultatrapportering fra administrasjonen. Rapportere resultater og måloppnåelse videre til formannskapet og kommunestyret.
- 1.5 Fatte vedtak i saker der utvalget er gitt avgjørelsesmyndighet.
- 1.6 Avgi uttalelser eller innstillinger i andre saker som forelegges formannskapet eller kommunestyret for endelig vedtak.

- 1.7 Utvalget har ikke personalansvar eller myndighet i personalsaker *innenfor* sine ansvarsområder. Slikt ansvar og myndighet er lagt til rådmannen. Det vises til eget reglement for dette der det bl.a. er tatt inn bestemmelser om hvordan de ansattes medvirkning i slike saker skal ivaretas.

I nevnte saker etter punkt 1.5 har utvalget avgjørelsesmyndighet, unntatt der denne er lagt til andre gjennom lover eller vedtak i kommunestyret.

Generelt er denne myndigheten begrenset av de rammer og retningslinjer kommunestyret fastsetter i budsjettvedtak og andre saker om rammer og retningslinjer.

2. *Presisering av utvalgets oppgaver på visse områder:*

2.1 Næringssaker

- Planleggings- og oppfølgingsvirksomhet som knytter seg til arbeidet med regulerings spørsmål.
- Forvaltning og rådgivning overfor nyetablerere og etablerte virksomheter i og i tilknytning til landbruket.
- Bygge ut og selge kommunale næringstomter, og foreta grunnerverv for bl.a. næringsformål.

2.2 Miljøsaker

- utmarksforvaltning, herunder kommunen som grunneier
- friluftsliv (turstier, skiløyper, bading, riding mv.)
- motorferdsel i utmark
- driftsoppgaver i friluftsområdene
- vassdragsforvaltning
- miljøhensyn i arealbruksplaner
- naturvern jf. naturvernloven
- biologisk mangfoldkartlegging
- tilskuddsordninger for lokale miljøtiltak. Støtte til kulturlandskap, vilt, fisk og tiltak mot forurensning bør gis av *utvalg for Areal, miljø og teknisk drift*, mens støtte til friluftsliv, nærmiljøanlegg, kulturminnevern bør gis av *utvalg for Kultur og idrett*. Dette må koordineres av den politiske koordineringsgruppa slik at ansvarsforholdet mellom formannskapet, utvalg for Kultur, miljø og næring og utvalg for Areal, landbruk og teknisk drift blir nærmere avklart.
- energi- og klimaplanlegging (må koordineres med formannskapet)
- plan- og bygningsloven og landbruksforurensning
- forurensningssaker relatert til de driftsoppgaver som er en naturlig del av virksomhetsområdet teknisk drift, herunder forurensning og utslipp til luft, jord, vann- og vassdrag, vassdragsovervåking, vassdragsreguleringssaker, forurensningssaker i medhold av forurensningsloven med tilhørende forskrifter.

3. *Utvalget har følgende vedtaksmyndighet:*

- 3.1 Disponering av budsjettet iht. reglene i kommunens økonomireglement.

3.2 Inngåelse av avtaler/kontrakter:

Avtaler som er av prinsipiell betydning for kommunen, herunder intensjonsavtaler, skal alltid legges fram for formannskapet og kommunestyret for endelig vedtak.

For øvrig gjelder de regler som til enhver tid er vedtatt i kommunens økonomireglement, samt reglement for gjennomføring av byggeprosjekter (ref. k.sak nr. 37/04).

3.3 Utøvelse av kommunal myndighet innenfor særlover og forskrifter vil bli kommentert nærmere i delegasjonsreglementet under den enkelte lov, ved behov.

4. Utredningssaker:

4.1 Utøvelse av annen kommunal myndighet:

I tråd med at utvalget tidvis skal fungere som komite skal de også *utrede saker som kommunestyret, formannskapet og ordføreren ber om*. Som komite eier utvalget sakene frem til formannsaps- eller kommunestyrebehandlingen. Utvalget kan også selv ta initiativ til å ta opp sak som gjelder kommunens styring og utvikling, og skal legge vekt på langsiktig styring og utvikling av lokalsamfunnet gjennom aktivt og reelt politisk engasjement.

Se vedlegg 2 til delegeringsreglementet vedr. veiledning i forhold til saker som egner seg som utredningssaker i utvalget.

Andre organer:

Beredskapsråd:

Et beredskapsråd oppnevnes av kommunestyret og skal være kommunens samarbeidsorgan i beredskapsspørsmål, jf. kommunens beredskapsreglement. Det skal gi råd til kommunen og evt. ta initiativ til beredskapsforberedelser. Det er et viktig fora for arbeidet innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, jf. Fylkesdelplan for utvikling av sivilt beredskap. Rådet består av ordfører (leder), rådmann, definerte kommunale og statlige fagorganer i kommunen, politiet, sivilforsvaret og forsvaret. Organisasjoner kan innbys etter behov. Rådet har ikke beslutningsmyndighet på vegne av kommunen.

Heimevernsnemnd:

I hver kommune skal det være en kommunal heimevernsnemnd med rådgivende myndighet. Nemnda skal ha to medlemmer som oppnevnes av kommunestyret, samt et medlem fra den lokale politimyndighet. I en kommune skal det opprettes flere slike nemnder når kommunestyret vedtar dette etter anmodning fra distriktsjefen.

Det som kan være viktig å understreke er at den kommunale heimevernsnemnd er en del av Heimevernets organisasjon, og at kommunestyrets ansvar er knyttet opp til valget/oppnevningen av to av representantene.

Internasjonalt råd:

Det er etablert et internasjonalt råd i Gjøvik kommune som et informasjons- og rådgivende organ i forhold til kommunens målsetninger, jf. kommuneloven § 10 nr. 1. Rådet har 10

medlemmer.

Viltnemnda:

Viltnemnda er kommunen sitt organ for behandling av viltsaker. Nemnda skal behandle saker etter lovverket og gi myndigheter og organisasjoner, bedrifter og personer bistand i saker om viltforvaltning.

Gjøvik ungdomsråd:

Rådet består av 12 medlemmer som velges i det åpne møtet i ungdomsrådet, av elevrådene på ungdomsskoler og videregående skole i kommunen, jf. kommunestyresak vedtatt den 24.04.2003.

Rådet skal fremme barns og unges interesser i Gjøvik kommune. De kan ta opp saker som de er interessert i, ikke bare saker som direkte gjelder barn og unge. De bestemmer selv hvilke saker de vil arbeide med. De er et rådgivende organ for kommunen.

Ungdomsrådet har ikke beslutningsmyndighet i enkeltsaker på vegne av kommunen, men kan gi råd til den politiske og administrative ledelse.

5. PRINSIPPER FOR DELEGERING I GJØVIK KOMMUNE

Oversikt:

1. Retningslinjer for bruk av delegert myndighet:

- All delegert myndighet skal utøves i henhold til gjeldende lover, forskrifter og i samsvar med de saksbehandlingsregler som følger av lover, forskrifter og god forvaltningsskikk.
- Delegert myndighet skal utøves lojalt og i henhold til retningslinjer gitt av overordnet organ.
- For øvrig skal delegert myndighet utøves innenfor de plan- og budsjettammer som er vedtatt av kommunestyret eller annet overordnet organ.

2. Tilbakekalling og kontroll av delegasjonsvedtak:

- Overordnet organ kan når som helst trekke tilbake en gitt delegasjon.
- Et politisk organ som har delegert myndighet kan kreve å få seg forelagt enhver delegert enkeltsak som et underordnet politisk organ eller administrasjonen har til behandling. Dersom endelig vedtak ikke er fattet, kan det delegerende organ selv velge å sende saken tilbake til underordnet organ for endelig vedtak, eller selv fatte vedtak i saken. Det samme prinsippet gjelder ved delegering fra administrasjonssjefen.

3. Rett og plikt til å unnlate å gjøre bruk av delegert myndighet:

- Et organ eller en tjenestemann som har fått delegert myndighet, kan i prinsipielle eller spesielt vanskelige saker anmode den som har delegert om nærmere retningslinjer eller om selv å avgjøre saken.

- Underordnet organ skal i hvert enkelt tilfelle foreta en vurdering av om saken er av en slik betydning at den må legges frem for overordnet organ til avgjørelse.

4. Videredelegering:

- Et organ har rett til å delegere gitt myndighet videre til administrasjonssjefen i henhold til gjeldende lover og forskrifter, samt retningslinjer og instruksjoner gitt av overordnet organ. Også myndighet til å fungere som underinstans omfattes av den videredelegerte myndighet, jf. forvaltningsloven § 33. En slik videredelegering skal i tillegg klargjøres i det enkelte delegasjonsvedtaket.
- Rådmannen utarbeider selv, innenfor rammen av sin delegasjonsmyndighet, retningslinjer for intern delegasjon i administrasjonen og utøvelse av slik myndighet.

5. Uklar myndighet:

- Uklarhet om et organ har avgjørelsesmyndighet i sak i henhold til delegert myndighet, avgjøres av organet selv/administrasjonssjefen ved vanlig flertall. Ved stemmelikhet avgjør møteleders stemme.
- Et vedtak om bruk av omstridt delegert myndighet kan bringes inn for overordnet organ etter reglene for mindretallsanke, jf. pkt.9.

6. Fremgangsmåte for å avgjøre om en sak er prinsipiell, jf. kommuneloven § 23, 4. pkt.:

- Dersom det er tvil om en sak er av prinsipiell betydning, eller dersom det er tvil om hvordan en sak av prinsipiell betydning skal behandles i det politiske system, har ordfører og rådmann ansvaret for å avklare dette.
- De avklaringer som blir gjort gjennom behandling av slike tvilstilfeller, utvikler en sedvane som supplerer reglene i delegasjonsreglementet.
- Det kan lages egne regler (vedtekter/retningslinjer) for behandlingen av bestemte sakstyper som går igjen med jevne mellomrom.

7. Rapportering:

- Vedtak som fattes i henhold til delegert myndighet skal etter behov og etter nærmere avklaring med det politiske organet, forelegges som referatsak til det organ som etter delegeringsreglementet er utpekt som rapporteringsorgan. Dette skal gjøres i organets første møte etter at vedtaket er fattet.
- Hvor myndighet er delegert i flere ledd gjelder rapporteringsplikten kun for siste delegasjon. Det videredelegerende organ avgjør om de vedtak som er fattet er av en slik betydning at de bør rapporteres til overordnet organ.
- Klageutvalgets avgjørelser skal rapporteres til formannskapet.

8. Omgjøringsrett:

- Et kommunalt organ kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget etter de regler som gjelder i forvaltningsloven § 35 1.ledd.

Det vil si når:

- a) endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser eller
- b) underretning om vedtaket ikke er kommet fram til vedkommende og vedtaket heller ikke er offentlig kunngjort, eller

c) vedtaket må anses ugyldig.

- Et kommunalt organ kan også omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget etter de regler som gjelder i forvaltningsloven § 35 5.ledd.

Det vil si:

1. når det følger av annen lov,
 2. når det er tatt forbehold om omgjøring i vedtaket,
 3. når omgjøring følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler.
- Overordnet organ kan av eget tiltak omgjøre underordnet organs vedtak på samme måte som det underordnede organ selv.

Begrensningene i forvaltningsloven § 35 1. og 5. ledd gjelder bare ved omgjøring av enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 3 1.ledd.

Overordnet organs omgjøringsrett gjelder også vedtak fattet på delegert myndighet etter kommuneloven § 13.

9. Mindretallsanke:

- I saker hvor myndighet er delegert til et kollegialt organ, kan 3 medlemmer eller ordfører eller rådmann innen møtets slutt, forlange at saken fremlegges til avgjørelse i det overordnede organ.
- Mindretallsanke kan ikke brukes ved klageorganets behandling av klagesaker, samt i personalpolitisk utvalg.

10. Klage:

- Parter og andre med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28, kan klage på vedtak fattet av kommunalt organ. Evt. klagerett i personalsaker følger regler hjemlet i lov eller avtaleverk.
- Enkeltvedtak fattet på delegert myndighet kan påklages på vanlig måte etter forvaltningsloven/særlovers regler og til den klageinstans loven angir.
- Behandling av en klagesak i førsteinstans skal alltid behandles av det besluttende organ, dersom ikke annet er særlig bestemt.
- Klage på kommunale vedtak som ikke er enkeltvedtak, behandles av klageutvalget om ikke annet er bestemt.

11. Delegeringsreglementet er "taust":

- Er en lov ikke nevnt i delegeringsreglementet, må myndighet etter loven utøves av kommunestyret eller den loven selv utpeker.
- Er en forskrift ikke nevnt i delegeringsreglementet avhenger det av om det er gitt en "åpen delegasjon" eller om det er gitt "spesifikk delegasjon" av loven som forskriften er hjemlet i. Ved åpen delegasjon er myndigheten etter forskriften delegert, og ved spesifikk delegasjon må myndighet etter forskriften utøves av kommunestyret eller den forskriften selv utpeker.
- Er en bestemmelse i loven ikke nevnt i delegeringsreglementet, må myndigheten etter denne bestemmelsen utøves av kommunestyret eller den loven selv utpeker.
- Alt dette følger av kommuneloven § 6.

12. Interne spilleregler for bruk av delegert myndighet:

12.1. Saksforberedelse for politisk organer:

Saksframstillinger for politiske organer skal legge vekt på sakens prinsipielle og kontroversielle sider, som trenger politiske avklaringer. Faglige synspunkter og ulike hensyn som bør tas skal framgå.

Det er viktig at administrasjonen i sine saksframlegg:

- tar med alle opplysninger det er vesentlig for politikerne å få rede på
- redegjør for alle aktuelle alternative løsninger i tillegg til innstillingen
- vurderer nøye hvilke, og hvor mange vedlegg som legges ved saken, slik at all nødvendig informasjon blir gitt, og slik at ikke unødvendige vedlegg sendes med. Underbilag kan eventuelt følge sakene til utvalgenes behandling, mens de ikke legges ved kommunestyrets saker.

Alle saksframlegg til politiske organer er rådmannens saksframlegg, og alle innstillinger i disse sakene er rådmannens, så sant ikke annet framgår av særlov eller av dette reglement, jf. kommuneloven § 23. Dette innebærer at alle saker som skal til politisk behandling skal godkjennes av rådmannen selv eller av den rådmannen bemyndiger til det.

Utredninger og innstillinger fra for eksempel ad hoc-utvalg skal behandles på vanlig måte administrativt og gis innstilling fra rådmannen før de legges fram for politisk behandling.

12.2. Åpenhet

Administrasjonen skal legge vekt på å spille med åpne kort overfor de politiske styringsorganene og skal selv ta initiativ til å informere når det er grunn til å tro at informasjonen er relevant å gi.

Tilbakespill og rapportering til de faste utvalg, formannskapet og kommunestyret skal praktiseres i høy grad. Retningslinjer for dette avklares mellom administrasjonen og det enkelte utvalg/formannskapet/kommunestyret.

12.3. Lojalitet

Ansatte med delegert fullmakt skal aldri overfor partene kritisere de politiske retningslinjer som er gitt for behandling av enkeltsaker. Videre er det uheldig dersom enkeltpolitikere kritiserer enkeltavgjørelser eller den enkelte medarbeider. Slik kritikk skal tas opp med rådmannen gjennom delegeringsorganet. Det vises for øvrig til reglement for informasjon og kommunikasjon vedtatt av kommunestyret den 27.04.2000.

Rådmannens fullmakt til å foreta justeringer i reglementet:

Rådmannen gis fullmakt til fortløpende å foreta de justeringer i reglementet som er direkte konsekvenser av f.eks. vedtatte organisatoriske endringer eller vedtatte lovendringer, når disse klart ikke røkkes ved reglementets prinsipper eller omfanget av gitte fullmakter. Det samme gjelder for andre typer endringer som må anses som kurante.

Ved tvil legges spørsmålet fram for formannskapet, som treffer avgjørelse.

Slike justeringer rapporteres til det/de politiske utvalg som berøres.

VEDLEGG 1

LINKER TIL AKTUELLE LOVER

Oversikt over aktuelle lover – med link til loven og oversikt over berørte kommunestyrets myndighet, delegert myndighet, klagerett og rapportering.

OVERSIKT

Kommuneloven
Forvaltningsloven
Adopsjonsloven
Alkoholloven
Barnehageloven
Barnevernloven
Brann- og eksplosjonsvernloven
Delingsloven
Eiendomskatteloven
Eierseksjonsloven
Filmloven
Forpaktningloven
Føreløsningsloven
Friluftloven
Gravferdsloven
Hundeloven
Husbankloven
Introduksjonsloven
Jordlova
Kommunehelsetjenesteloven
Konfliktrådsloven
Konsesjonsloven
Lakse- og innlandsfiskeloven
Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
Lov om tilskott til livssynssamfunn
Lov om trdomssamfunn og ymist anna
Matrikkellov
Naturmangfoldloven
Odelsloven
Offentlighetsloven
Opplæringslova
Plan- og bygningsloven
Serveringsloven
Skogbruksloven
Smittevernloven
Sosialtjenesteloven

Stadnamnlova
Straffeloven
Tobakksskadeloven
Tvangsfullbyrdelsesloven
Tvistemålsloven
Valgloven
Vegloven
Vegtrafikkloven
Viltloven

VEDLEGG 2

VEILEDNING I UTREDNINGSSAKER FOR FASTE UTVALG

En stikkordsmessig veiledning i forhold til hvilke saker som kan egne seg som utredningssaker i de faste utvalgene (ikke en uttømmende liste)

Grunnleggende betraktninger:

- Saker som må antas å ha tverrpolitisk og generell interesse, eller som er av større økonomisk eller prinsipiell betydning, må behandles av kommunestyret som siste instans.
- I mange tilfeller vil det være naturlig at saker behandles i flere utvalg før endelig vedtak fattes av kommunestyret, og den politiske koordineringsgruppa koordinerer hvem som i utgangspunktet har hovedansvaret for utredningen i saken.

Utvalg for oppvekst

Saker som vil egne seg som utredningssaker i utvalget (*ikke en uttømmende liste*):

- Plan for psykisk helsearbeid
- Den kulturelle skolesekken
- Tilskudd psykiatri og fordeling av midler til barn og unge.
- Betalingssatser
- Prosjekter av en viss størrelse (forprosjekt Gjøvik skole, Snertingdal skole, bygging av ny barnehage Kopperud) For øvrig gjelder kommunens reglement for byggesaksbehandling.
- Offentlige høringer av lovverk
- Evaluering av for eksempel PP-tjenesten, barneverntjenesten, førskolen for hørselhemmede osv.
- Nye større ordninger (f.eks leirskoleopphold)
- Div. planer, herunder utviklingsplan for grunnskolen, plan for svangerskapsomsorg, strategi for kompetanseutvikling i grunnskolen, innføring av kunnskapsløftet, plan for full barnehagedekning, plan for bruk av IKT i forbindelse med Kunnskapsløftet m.m.
- Opprettelse av nye ordninger, herunder serviceerklæringer for barn og familie, endring av skolekretsgrenser, nye regler for bruk av kulturell skolesekk, m.m.
- Retningslinjer for tildeling av støtte (for eksempel søskenmoderasjon i barnehage)
- Nye reformer /retningslinjer (barnehagereformen, nye retningslinjer for SFO, vedtekter for kommunale barnehager)

Utvalg for Helse, Omsorg og Velferd

Saker som vil egne seg som utredningssaker i utvalget (*ikke en uttømmende liste*):

- Betalingssatser
- Kvalitetsstandarder
- Prosjekter av en viss størrelse, f. eks organisasjonsgjennomgang

- Tilskudd psykiatri (øremerkede midler)
- Evalueringer av f.eks flyktningtjenesten, introduksjonsprogram for flyktninger
- Medfinansiering og samarbeid med andre kommuner, for eksempel arbeidsplasser i ATS
- Interkommunalt samarbeid, f.eks legevaktordning
- Plan for psykisk helsearbeid, boligsosial handlingsplan og bosetting av flyktninger
- Nedleggelse/flytting av driftsavdelinger (Åslundmarka/Oppsahlveien)
- Opprettelse av nye ordninger (Tildelingskontor, ny forpleiningstjeneste)
- Endring av sosialhjelpssatser
- Utarbeide retningslinjer for tildeling av støtte
- Støtte til etablering av nye tiltak, f. eks Incestsenter

Utvalg for Kultur og idrett

Saker som vil egne seg som utredningssaker i utvalget (*ingen uttømmende liste*):

- Betalingssatser, leiesatser
- Kriterierier/retningslinjer for tildeling av støtte for ulike formål, retningslinjer for tildeling av støttekontakt.
- Retningslinjer for drift av kunst- og kulturskolen.
- Utarbeidelse av planer, herunder innspill i forhold til kommunedelplan osv.
- Prosjekter av en viss størrelse (rehabilitering av svømmehall, kunstgress, oppgradering og modernisering av Gjøvik bibliotek, regionalt kulturhus m.m.). For øvrig gjelder plan- og bygningslovens bestemmelser, samt kommunens reglement for byggesaksbehandling.

Utvalg for Areal, Miljø og Teknisk drift

Saker som vil egne seg som utredningssaker i utvalget (*ingen uttømmende liste*):

- Betalingssatser
- Prosjekter av en viss størrelse (Gjøvik skysstasjon, nytt tinghus i Gjøvik, universell utforming) For øvrig gjelder plan- og bygningslovens bestemmelser, samt kommunens reglement for byggesaksbehandling.
- Reguleringsplaner
- Kartlegginger, f. eks av biologisk mangfold
- Utbyggingsavtaler i henhold til plan- og bygningsloven. (F.eks del av Bråstad, ombygging av Stampeveien). I disse sakene skal kommunestyret fatte endelig vedtak.
- Saker vedr. nye større ordninger (kjøring i Storgata, oppgavefordeling mellom GK og GLT-avfall innenfor renovasjonstjenester, forvaltning av økonomiske virkemidler i jord- og skogbruket, utvikling og bruk av VAR-fond).
- Planer, herunder energi- og klimaplan, parkplan, avfallsplan, lokalisering av varehandel, bebyggelsesplaner, revisjon av planer for fylkesvegnettet, osv.
- Retningslinjer for uteservering i bevillingssaker, utvidelse av avgiftsbelagt parkeringsområde, osv.
- Investeringsplaner (investeringsprogram for kommunal vei)
- Behandle konsekvensutredninger, jf. plan- og bygningsloven. (F.eks. Coop-saken).
- Behandle kommunedelplan, jf. plan- og bygningsloven.

DELEGERINGSREGLEMENT

Vedtatt av Gjøvik kommunestyret den 14.06.2007

Siden oppdatert den * Ansvarlig: Forvaltningsrådgiver Lene Bergum Pettersson

KOMMUNELOVEN

Internt delegering

Til innholdsfortegnelse

1. Kommunestyrets myndighet:

Myndigheten på saksområder som ikke er delegert til andre, må utøves av kommunestyret, jf. § 6.

Kommunestyrets myndighet etter følgende bestemmelsene kan ikke delegeres til andre:

- Endre kommunestyrets medlemstall, jf. § 7 nr. 3
- Velge formannskap og fastsette området for dets virksomhet, jf. § 8 nr. 1 og 3
- Velge ordfører og varaordfører, jf. § 9
- Opprette og nedlegge faste utvalg og bestemme området for dets virksomhet, jf. § 10
- Opprette, omorganisere og nedlegge kommunestyrekomiteer og bestemme området for dets virksomhet, jf. § 10a
- Opprette styre for kommunal bedrift, jf. § 11
- Opprette evt. kommunedelsutvalg og bestemme området for dets virksomhet, jf. § 12 nr. 1-3 og 5.
- Gi myndighet i hastesaker, jf. § 13.
- Eventuelt innføre eller oppheve parlamentarisme som styringsform, jf. § 18 nr. 1 og 3.
- Eventuelt innføre og velge kommuneråd m.v., jf. § 19 nr. 1 og 3.
- Ansette rådmann, jf. § 22 nr. 2
- Bestemme at ledende stillinger skal besettes på åremål, jf. § 24 nr. 2
- Opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for kommunale ansatte, jf. § 24 nr. 3.
- Velge medlemmer og leder/nestleder i partssammensatte utvalg – administrasjonsutvalg, jf. § 25 nr. 2.
- Fastsette retningslinjer for ansattes møterett i nemnder, jf. § 26 nr. 4
- Opprette interkommunale styrever og gi slike myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering, jf. § 27 nr. 1
- Overdragelse av tariffmyndighet til et interkommunalt sammenslutning, jf. § 28
- Overlate utførelsen av lovpålagte oppgaver til en vertskommune, jf. § 28a
- Vedta en skriftlig samarbeidsavtale, jf. § 28e
- Fastsette regler for føring av møtebok, jf. § 30 nr. 3
- Vedta at valg til folkevalgte organer skal foregå som avtalevalg, jf. § 38a
- Fastsette reglement for saksbehandling i politiske organer, jf. § 39
- Ta stilling til innkommet innbyggerinitiativ, jf. § 39a
- Bestemme at det skal avholdes rådgivende lokale folkeavstemninger, jf. § 39b
- Vedta regler for folkevalgtes rett til innsyn, jf. § 40 nr. 5
- Vedta regler og satser for godtgjøring av utgifter og økonomisk tap – regler for skyss-, kost-, og overnattingsgodtgjøring for reiser for den som har kommunalt tillitsverv, jf. § 41

- Vedta regler og satser for arbeidsgodtgjøring, jf. § 42.
- Vedta pensjonsordning for folkevalgte, jf. § 43.
- Vedtak og endringer av økonomiplan, jf. § 44 nr. 6
- Vedtak og vesentlige endringer av årsbudsjettet, jf. § 45 nr. 2
- Vedta årsregnskapet, jf. § 48 nr. 3.
- Vedta disponering av regnskapsmessig underskudd, jf. § 48 nr. 4.
- Prinsippvedtak vedr. opptak av lån, jf. § 50.
- Vedta garantistillelse, jf. § 51.
- Gi regler for kommunens finansforvaltning, jf. § 52.
- Treffe vedtak om betalingsinnstilling, jf. § 56.
- Treffe vedtak om opprettelse av kommunalt foretak, herunder velge styre og fastsette vedtekter for foretaket, jf. § 62.
- Endre vedtekter til kommunalt foretak, jf. § 63 nr. 2
- Velge styret i kommunale foretak, samt leder og nestleder, jf. § 65 nr. 3 og 4 og § 66 nr. 3
- Har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, og kan forlange enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse. De kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kunne omgjøre vedtaket selv. Skal også påse at de kommunale regnskaper revideres på betryggende måte, jf. § 76.
- Velge kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen, jf. § 77 nr. 1. Velge medlemmer, varamedlemmer og leder/nestleder, § 77 nr. 1 tredje punktum. Kan når som helst foreta nyvalg av utvalgets medlemmer, jf. § 77 nr. 3.
- Skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget, § 77 nr. 10.
- Avgjør om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med en annen revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget, § 78 nr. 3.
- Velger selv revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget, jf. § 78 nr. 4.
- Kan fastsette regler om kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter m.v. som skal sendes kommunens kontrollutvalg og revisor, jf. § 80, 2. ledd.

2. Delegering fra kommunestyret:

Jf. § 8 nr. 3.

Formannskapetets myndighet:

Kommuneloven gir ikke formannskapet avgjørelsesmyndighet i enkeltsaker.

Men formannskapet har en lovpålagt plikt til å behandle forslag i følgende saker,

- fremme forslag til økonomiplan, jf. § 44 nr. 6
- fremme forslag til årsbudsjett, jf. § 45 nr. 2.
- skattevedtak
- fremme forslag til årsregnskap og årsberetning, jf. § 48

I medhold av kommuneloven § 8 nr. 3 delegerer kommunestyret til formannskapet, myndighet til å treffe avgjørelse i alle saker hvor ikke annet følger av lov og hvor ikke myndigheten ved reglement er lagt til annet folkevalgt eller administrativt organ.

Formannskapet gis myndighet innen følgende saksområder:

Myndighet til å treffe vedtak eller gi uttalelse

- Alle saker som ikke er av prinsipiell betydning og som etter loven ikke må fattes av kommunestyret.
- Uttale seg på vegne av kommunen i saker hvor andre organ enn kommunen skal treffe avgjørelse.
 - Uttalelsen skal først behandles av den eller de aktuelle utvalg med mindre det ikke er tidsmessig mulig.
- Se *Kommunens reglement for gjennomføring av byggeprosjekter* vedr. vedtak om igangsettelse av bygg/anlegg og inngåelse av avtaler/entreprisekontrakter angående bygg og anlegg (k.sak nr. 37/04, revidert den 9. mars 2011, sak 23/11 i Formannskapet).
- Avtaler som er av prinsipiell betydning, herunder intensjonsavtaler, skal alltid legges fram for enten et hovedutvalg eller formannskapet før saken endelig avgjøres av kommunestyret. For øvrig gjelder de regler som til enhver tid fremgår av kommunens *økonomireglement*.

Myndighet i økonomiske saker

- Foreta kjøp/salg/feste/pantsette/leie av eiendommer, så langt ikke myndigheten er overdratt til andre organer, jf. de regler som til enhver tid fremgår av kommunens *økonomireglement*.
- Formannskapet skal gi innstilling i saker som har med økonomi å gjøre og som skal behandles av kommunestyret, jf. *økonomireglement*.
 - Formannskapet er hovedutvalg for Stab/Støtte, herunder eiendom, sentral politisk og administrativ virksomhet, IKT, personal, økonomi, skatt og sekretariat/servicetorg. Innenfor de årlige rammebevilgninger som kommunestyret vedtar for dette utvalget, gis formannskapet fullmakt til å vedta driftsbudsjett på 1.sifret artsnivå, spesifisert pr. 5.sifret ansvar (driftssted).
 - Formannskapet har fullmakt til å nytte de reserveposter som følger av de årlige budsjettvedtak, samt å overføre beløp herfra til styrking av andre budsjettposter.
 - Formannskapet har fullmakt til å vedta at ubrukte bevilgninger innen sine ansvarsområder, til bestemte tiltak, kan avsettes til bundne driftsfond.
- Opptak av lån innen de rammer og til de formål som går fram av kommunestyrets budsjettvedtak.

Myndighet i arbeidsgiversaker

- Ved ansettelse av rådmann oppnevner formannskapet et innstillingsutvalg
- Retning/policy for personalpolitisk utvalg og rådmannens behandling av personalsaker. (Arbeidsgiverpolitisk dokument).

Jf. § 9 nr.5.

Ordfører gis følgende myndighet:

- Delegeres avgjørelsesmyndighet i kurante saker som ellers er lagt til formannskapet å avgjøre, i formannskapets sommerferie, når det anses nødvendig at saken får en hurtig

behandling. Ordføreren samrår seg, så langt det er mulig, med rådmannen før avgjørelse treffes. Avgjørelsen truffet av ordføreren etter dette punkt, meldes formannskapet i første møte etter ferien.

- Delegeres myndighet til å treffe vedtak i saker som er delegert til rådmannen i de tilfeller hvor rådmannen selv – og dermed hele administrasjonen – er inhabil. Den samme bestemmelse gjelder med hensyn til å gi innstillinger til folkevalgte organer i de tilfeller hvor rådmannen selv – og dermed hele administrasjonen – er inhabil.
- Representere Gjøvik kommune som aksjeeier i forhold til aksjeselskap kommunen eier aksjer i. Ordføreren kan utpeke evt. stedfortreder med fullmakt.
 - Dette griper ikke inn i tidligere valg til konkrete verv i selskaper.
- Kan begjære offentlig påtale (anmeldelse til politimyndighet).
- Å gi fullmakt til partsrepresentant, jf. tvisteloven § 2-5 annet ledd.
- Gis myndighet til, på kommunens vegne, å gi gaver eller annen oppmerksomhet til foreninger/lag eller enkeltpersoner ved jubileer, åremåldager og andre særlige anledninger.

§ 10 nr. 2.

Faste utvalg gis følgende myndighet:

Myndighet i økonomiske saker:

- Se *økonomireglement – punkt 4* - for hovedutvalgenes myndighet i økonomiske saker.

Myndighet til å treffe vedtak eller gi uttalelse:

- Se *Kommunens reglement for gjennomføring av byggeprosjekter* vedr. vedtak om igangsettelse av bygg/anlegg og inngåelse av avtaler/entreprisekontrakter angående bygg og anlegg (k.sak nr. 37/04, revidert den 9. mars 2011, sak 23/11 i Formannskapet).
- Føre tilsyn med og følge opp administrasjonens virksomhet, og kontrollere at vedtak blir gjennomført gjennom resultatrapportering fra administrasjonen
- Rapportere resultater og måloppnåelse videre til formannskapet og kommunestyret.
- Styre virksomhetene, herunder kommunens samarbeid med offentlige og private organer innenfor *eget saksområde* – innenfor de rammer og retningslinjer som er vedtatt av kommunestyret og/eller formannskapet, og som følger av lov og forskrift mv. på området.

Utøvelse av annen kommunal myndighet:

- Utrede saker som kommunestyret, formannskapet og ordføreren ber om.

Jf. § 13.

Formannskapet gis myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av annet organ, når det er nødvendig at vedtak treffes så raskt at det ikke er tid til å innkalle dette.

Jf. § 23 nr.4.

Rådmannen gis myndighet til å treffe vedtak i følgende enkeltsaker:

- **Personalsaker:**
 - Opprette, inndra, utvide eller omgjøre stillinger innenfor godkjent budsjett.

- Tilsettelse, oppsigelse, suspensjon og avskjed i stillinger hvor ikke tilsettingsmyndighet i henhold til lov eller reglement er lagt til annet organ.
 - Gjennomføring av forhandlinger med arbeidstakerorganisasjonene, og fastsette lønn etter hovedtariffavtalens kapitler 3, 4 og 5.
 - Om en stilling kan/skal besettes uten kunngjøring. Tilsetting kan da foretas samtidig. Eventuelle uttalelser fra et utvalg av tillitsvalgte skal foreligge før vedtaket fattes.
 - Omplussing av personell.
 - Søknad om tillatelse til å ta ekstraarbeid utenom hovedstillingen i kommunen.
 - Beordre til stedfortredertjeneste.
 - Tildel tjenestetelefon i samsvar med reglement.
 - Tillate bruk av egen bil i tjeneste i samsvar med reglement.
 - Gi påskjønnelse til ansatte, sende blomster, hilsener og kranser osv. innenfor rammen av reglement og sedvane.
 - Andre løpende vedtak knyttet til personalforvaltning innenfor lov, avtaleverk og kommunens reglement: innvilgelse av ferie, søknader om permisjon og redusert arbeidstid, rettigheter i forhold til hovedtariffavtalens fellesbestemmelser og saker i henhold til kommunens egne personalreglement, fastsettelse av lønnsansiennitet, deltakelse på faglige kurs og konferanser m.v.
 - Rådmannen har fullmakt til å sørge for at kommunens organisasjon til enhver tid er mest mulig hensiktsmessig organisert og gis myndighet til å gjennomføre mindre omorganiseringer med sikte på dette.
- **Myndighet i økonomiske saker:**
 - Det vises til bestemmelser i eget økonomireglement samt finansreglement (k-sak 03/0084).
 - Foreta innkjøp og inngå andre avtaler av rent driftsmessig betydning innenfor vedtatte budsjettfullmakter.
 - Gjennomføre konkrete låneopptak som er vedtatt av kommunestyret.
 - Tildel kommunalt startlån, boligtilskudd, utbedringslån, utbedringstilskudd og prosjekteringstilskudd etter rammer og retningslinjer gitt av kommunestyret (k-sak. 03/0012).
 - Fordele støtten til de politiske partier fastsatt av kommunestyret.
 - Godkjenning av godtgjøring og erstatning for tapt arbeidsfortjeneste for kommunale ombudsmenn, så langt slik myndighet ikke er lagt til andre.
 - Frafalle pant for lån i mindre parseller og vike prioritet når dette ikke innebærer vesentlig tapsrisiko for kommunen
 - I krisesituasjoner i fredstid har rådmannen, eller den som ivaretar rådmannens fullmakter ved rådmannens fravær, fullmakter til å disponere midler fra kommunens budsjett, omdisponere personell m.m. etter retningslinjer som er gitt i plan for kommunal kriseledelse.
 - **Saker vedrørende kommunens eiendommer:**
 - Foreta kjøp/salg/feste/pantsette/leie av eiendommer, så langt ikke myndigheten er overdratt til andre organer, jf. de regler som til enhver tid fremgår av kommunens *økonomireglement*.
 - Selge tilleggsareal, godkjenne midlertidige bruks- og leieavtaler og rettighetserklæringer, frafalle rettigheter som forkjøpsrett, festerett og

servitutter når saken anses kurant, herunder sletting av tinglyste heftelser i fast eiendom.

- Selge tomter hvor arealet er regulert til boligformål og tilleggsareal til boligtomter hvor saken anses kurant. Slike områder skal selges til en pris fastsatt av kommunestyret, evt. til takst.
 - Rekvirere og godkjenne avholdt takst over boligtomter og tilleggsareal til boligtomter i kurante saker hvor prisen ikke er fastsatt av kommunestyret. Hvor forholdene tilsier at prisfastsettelsen bør eller kan skje på andre måter enn ved takst må prisfastsettelsen skje av *formannskapet*.
 - Frafalle pant for lån i mindre parseller og vike prioritet når dette ikke innebærer vesentlig tapsrisiko for kommunen.
 - Undertegne kontrakter og utferdige skjøter. Denne myndigheten kan delegeres videre for så vidt gjelder utleiekontrakter på kommunale utleieboliger og salg av kommunale bolig- og næringstomter i regulert strøk.
 - Å gi tilsagn om overføring av festerett ved overdragelse av eiendom der kommunen er bortfester.
 - Forvalte kommunens boligmasse.
 - Utøve myndighet i henhold til vedtatte regler for leie av torgplass.
- Andre saker:
 - Representere Gjøvik kommune som andelseier i forhold til borettslag kommunen eier andeler i og i forhold til Gjøvik og Omegn Boligbyggerlag.
 - Tildel trygghetsalarm i henhold til vedtatte retningslinjer.
 - Delegering av søksmåls-, anke- og stedfortrederkompetanse i barnevernssaker (Vedtatt den 02.09.2008, ESA 07/4928-15):

Spørsmål om hvem som kan opptre som stedfortreder for kommunen i søksmål i barnevernssaker, reguleres av kommuneloven § 9 nr. 3 og domstolsloven § 191, jf. tvisteloven § 2-5 andre ledd. Ordføreren har delegert denne stedfortrederkompetansen til rådmannen som er gitt mulighet til å videredelegere denne myndighet. Rådmannen delegeres også søksmåls- og ankekompetansen i barnevernssaker som er gitt mulighet til å videredelegere denne myndighet.
 - Endre /oppdatere delegasjonsreglementet i følgende tilfeller:
 - hvor en bestemmelse, forskrift eller lov er opphevet og myndigheten ikke er videreført av nye bestemmelser hvor det er behov for delegering.
 - retting av skrivefeil eller uheldige / feilaktige plassering av bestemmelser rent redaksjonelt, så lenge dette ikke endrer den myndighet som er delegert, evt. ment delegert fra kommunestyrets side.

Jf. § 25:

Personalpolitisk utvalg gis følgende myndighet i personalsaker, jf. *Reglement for delegering av myndighet i personalsaker*:

- Arbeidsgiverspørsmål generelt, herunder delta i utforming og revidering av kommunens arbeidsgiverpolitikk, lønnspolitisk plan og andre dokumenter som gir retningslinjer for kommunens personalforvaltning.
- Innspill/forslag til formannskap og kommunestyre i planer og rapporter som berører arbeidsgiverpolitikk.

Jf. § 41:

Rådmannen fastsetter godtgjøring og erstatning etter denne bestemmelse, i henhold til vedtatt reglement av kommunestyret.

Jf. § 42:

Rådmannen fastsetter godtgjøring etter denne bestemmelse, i henhold til vedtatt reglement.

3. Klage:

- Klage på vedtak fattet av rådmannen på delegert myndighet behandles av rådmannen i førsteinstans.
- Klage på vedtak vedr. trygghetsalarm kan ikke påklages.
- Vedtak etter §§ 41 og 42 kan ikke påklages.
- Klage på vedtak fattet av andre på delegert myndighet behandles av det samme politiske utvalg i førsteinstans.

4. Rapportering:

- Vedtaket fattet av rådmannen på delegert myndighet skal rapporteres til følgende organ etter behov:
 - Personalsaker skal rapporteres til personalpolitisk utvalg etter behov.
 - Saker vedr. kommunale eiendommer skal rapporteres til formannskapet etter behov.
 - Vedtak om kommunalt startlån, boligtilskudd, utbedringslån, utbedringstilskudd og prosjekteringstilskudd rapporteres ikke.
 - Innkjøpsavtaler vedr. drift og gjennomføring av låneopptak rapporteres ikke.
 - Vedtak om tildeling av trygghetsalarm rapporteres til Utvalg for Helse, Omsorg etter behov.
 - Vedtak etter §§ 41 og 42 rapporteres ikke.
- Vedtak fattet av formannskapet på delegert myndighet kan rapporteres til kommunestyret så langt formannskapet finner dette nødvendig eller kommunestyret/loven har bestemt.

vedlegg 2/2

DELEGERINGSREGLEMENT

Vedtatt av Gjøvik kommunestyre den 14.06.2007

Siden oppdatert den 12.08.2011 Ansvarlig: Forvaltningsrådgiver Lene Bergum Pettersson

Alkoholloven

Intern delegasjon

Innholdsfortegnelse

1. Kommunestyrets myndighet:

Myndigheten på saksområder som ikke er tillagt andre etter loven eller er delegert til andre, må utøves av kommunestyret, jf. kommuneloven § 6.

2. Delegering fra kommunestyret:

Jf. § 1-6 2.ledd.

Rådmannen gir bevilling for salg og skjenking av alkoholholdig drikk for en enkelt anledning, samt for en bestemt del av året.

§ 1-7.

- **Rådmannen** gis myndighet til å fatte vedtak om tildeling av salgs- og skjenkebevillinger.
- **Formannskapet** avgjør saker av prinsipiell karakter.

Jf. § 1-7c.

Rådmannen godkjenner styrer og stedfortreder etter denne bestemmelsen.

Jf. § 1-8.

- **Rådmannen** fatter vedtak om inndragning av bevilling.
- **Formannskapet** fatter ellers vedtak om inndragning av bevilling i saker av prinsipiell karakter.

Jf. § 1-9.

Rådmannen utøver kontroll med kommunale bevillinger og statlige bevillinger gitt etter § 5-3 1.ledd.

Jf. § 4-2 4. ledd 2.pkt.

Rådmannen gir tillatelse for utvidelse av bevilling til å gjelde utenfor skjenkestedet ved enkelt anledning.

Jf. § 4-4 3.ledd.

Rådmannen gjør vedtak om utvidelse av skjenketiden for enkelt anledning.

Jf. § 4-5.

Rådmannen gir tillatelse til å benytte ambulerende skjenkebevillinger gitt av kommunestyret etter denne bestemmelsen.

Jf. § 5-3.

Rådmannen avgir uttalelse etter denne bestemmelsens 3.ledd.

Jf. § 7-1.

Rådmannen fastsetter bevillingsgebyr i det enkelte tilfellet i henhold til Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. kapittel 6.

Rådmannen gis fullmakt til å regulere avgiften for enkeltanledninger etter arrangementets art.

Jf. forskrift til § 7-1: Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv

- **Jf. § 5-2.**

Rådmannen avholder kunnskapsprøver etter denne bestemmelsen.

- **Jf. § 9-1.**

Rådmannen engasjerer kontrollører etter denne bestemmelsen.

- **Jf. § 9-2.**

Rådmannen gir opplæring etter denne bestemmelsen.

- **Jf. § 9-3.**

Rådmannen gir opplæring etter denne bestemmelsen.

- **Jf. § 13-3 annet ledd**

Rådmannen har ansvaret for å vedlikeholde opplysningene i registeret.

3. Andre bestemmelser:

Kommunen skal ha et **alkoholutvalg** som består av 2 politikere, 2 representanter fra bransjen (representert av både salgsbevilling og skjenkebevilling), 1 representant fra de ansatte i næringen, 1 representant fra politiet og 1 representant fra administrasjonen. Formålet med utvalget er å være et rådgivningsorgan i forhold til kommunens alkoholpolicy. Utvalget forutsettes å være et kontaktledd mellom politisk/administrativ ledelse i kommunen, bransjen og politiet. Mandat for utvalget er oppfølging av retningslinjer for bevillingspolitikken, vurdere erfaringer fra kontrollene, bistå ved revidering av retningslinjer osv.

4. Klage:

- Fylkesmannen er klageinstans.

5. Rapportering:

- Vedtak fattet på delegert myndighet til rådmannen rapporteres til formannskapet ved behov.
- Fastsettelse av bevillingsgebyr rapporteres ikke.